

Вдосконалення методики оцінки ефективності оборотності оборотних активів

Доля В.Т., проф., к. е. н., Сіваєва Т.С., магістр, Харківський національний університет міського господарства

У сучасних умовах питання управління оборотними активами стають все більш актуальними, оскільки успішна діяльність підприємства на ринку, його фінансовий стан багато в чому залежать від обсягу, складу, структури й ефективності управління оборотними активами. Ефективно управляючи оборотним капіталом можна досить швидко досягти позитивних результатів у фінансово-господарській діяльності підприємства.

У дослідженні питань методології аналізу та контролю ефективності використання оборотних активів вагомий внесок зробили вчені-науковці: С.Ф. Голов, П.М. Гарасим, Л.А. Лахтіонова, Л.М., Масіян, К.А. Ігоніна, М.В. Кужельний, Є.В. Мних, В.В. Сопко, А.Д. Шеремет та ін. Звичайно, тематика оборотних активів ніколи не втрачає своєї актуальності і тому зараз з'являється велика кількість нових досліджень, зокрема: О.В. Коновалової, І.А. Бондарьової, Л. Городянської, В. Кодацького.

Важливе місце у майні підприємства займають оборотні активи – частина коштів, що вкладена у поточні активи.

Забезпечення безперервності процесу виробництва – це функціональне призначення оборотних активів. Характерною ознакою ефективності використання їх є швидкість кругообігу.

Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства має велике значення для оцінки фінансового стану підприємства, оскільки швидкість кругообігу безпосередньо впливає на ліквідність активів та платоспроможність підприємства.

Будь-яка діяльність починається з певної суми грошових коштів, яка вкладається у визначену кількість ресурсів для виробництва. Таким чином, на стадії закупівель оборотні активи із грошової форми переходять в матеріальну.

На стадії виробництва ресурси втілюються в продукцію, роботи або послуги. Результатом цієї стадії є перехід оборотних активів із виробничої форми в товарну.

На стадії реалізації оборотний капітал із товарної форми перетворюється в дебіторську заборгованість.

На четвертій стадії інкасована дебіторська заборгованість набуває знову грошової форми.

Таким чином, оборотні активи є частиною безперервного потоку господарських операцій та зміни форм існування оборотного капіталу.

Закупівлі призводять до збільшення виробничих запасів та кредиторської заборгованості, виробництво веде до зростання готової продукції, реалізація – до збільшення дебіторської заборгованості та грошових коштів в касі та на розрахунковому рахунку. Цей цикл операцій багаторазово повторюється та в результаті зводиться до грошових надходжень та грошових платежів.

Для характеристики ефективності використання оборотних активів на підприємствах використовується різноманітні показники, найважливішими з них є:

- коефіцієнт оборотності або швидкість кругообігу оборотних активів;
- тривалість одного обороту;
- вивільнення (або додаткове залучення) в оборотні активи капіталу внаслідок прискорення (або уповільнення) оборотності в порівнянні з попереднім роком.

Для прискорення оборотності оборотних активів необхідно вживати наступних заходів:

- збільшити оборот, тобто покращувати рух незавершеного виробництва, готової продукції, дебіторської заборгованості за продукцію, роботи, послуги і нарощувати валовий обсяг виробництва;
- зменшувати авансування капіталу в оборотні активи, тобто виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію, дебіторську заборгованість і грошові кошти.

Слід звернути увагу на те, що функціонування оборотних активів розпочинається з моменту їх формування і розміщення. Визначальними тут є такі чинники: вид господарської діяльності, обсяг виробництва; рівень технології та організації виробництва; термін виробничого циклу; система постачання необхідних товарно-матеріальних цінностей та ін.